

بررسی وضعیت احساس امنیت و احساس ترس از جرم در زنان جوان (مطالعه موردی: زنان جوان شهر تنکابن استان مازندران)

علی اصغر عباسی اسفجیر^۱
علیرضا جهانی بهنمیری^۲

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۹/۲۷

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸

این تحقیق با هدف بررسی احساس ترس از جرم در زنان جوان و احساس ترس از جرم در فضاهای شهری در شهر تنکابن انجام شد. پژوهش حاضر از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ ماهیت، توصیفی-تحلیلی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل زنان جوان شهر تنکابن می‌باشد که بر اساس جدول کرجسی و مورگان، تعداد ۳۸۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش گردآوری داده‌ها، اسنادی (جستجوی کتابخانه‌ای) و میدانی (پرسشنامه‌ای) و ابزار مورد استفاده در این تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته بود که روایی آن توسط کارشناسان تایید شد و پایایی آن از طریق آزمون آلفا کرونباخ به دست آمد. ضریب آلفای به دست آمده برابر با ۰/۸۰۵ بود که نشان از پایایی مناسب پرسشنامه دارد. داده‌های به دست آمده از پرسشنامه از طریق نرم افزار SPSS و LISREL بر اساس آزمون‌های آماری همبستگی و رگرسیون و تحلیل مسیر مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج حاکی از آن است که زنان جوان به هنگام تردد در شهر، احساس امنیت متوسط رو به بالا دارند. در بین زنان جوان تحصیل کرده و دارای درآمد بالا، زنان جوانی که در محله آن‌ها ساختمان‌ها و زمین‌های متروکه کم‌تر بوده و زنان جوانی که از فعالیت‌های پلیس رضایت بیشتری داشته‌اند، میزان احساس ترس از جرم کم‌تر بوده است.

واژگان کلیدی: زنان جوان، احساس ترس، احساس احساس امنیت، فضای شهری و شهر تنکابن

مقدمه

امنیت، مفهومی بسیار پیچیده است که به عنوان مفهوم و واقعیتی اجتماعی، لایه‌های زیادی را به دور هسته اصلی خود در بر می‌گیرد. در واقع، این چندلایگی بسیاری از متفکران را به این نتیجه رهنمون کرده است که یافتن تعریف قطعی و بدون چون و چرا برای امنیت بسیار دشوار می‌باشد و به همین دلیل به ارائه تعاریفی نسبی از آن مبادرت ورزیده‌اند. این تعاریف نسبی گویای این حقیقت هستند که واقعیت امنیت را تنها می‌توان در یک متن، در بستر یک جامعه تعریف کرد و ارائه تعاریف انتزاعی و ظاهراً علمی ممکن است چندان سودمند نباشد. با همه این اوضاع و مشکلاتی که بر سر تعریف امنیت وجود دارد، اما امنیت یک واقعیت لازم و ضروری برای هر اجتماع یا جامعه‌ای است. با مروری تاریخی بر جوامع درمی‌یابیم که امنیت همواره یکی از مسائل اساسی و حیاتی آنها بوده و هست. شاید بتوان گفت جوامع از ابتدای پیدایش، با دو گونه تهدید روبرو بوده‌اند: ۱- تهدید از بیرون و ۲- تهدید از درون. به عبارت دیگر، دشمنان خارجی و هرج و مرج طلبان همیشه تهدیدهای بالقوه یا بالفعلی بوده‌اند که آرامش و امنیت جامعه را با خطر رو به رو کرده‌اند، اما نکته جالب اینجاست که هم در تعریف امنیت و هم در نظریات و راهکارهای اجرایی امنیت، به طور سنتی عمدتاً جهت‌گیری‌های خارجی مورد تأکید بوده است. (بلندیان، ۱۳۷۹) یک دلیل این قضیه شاید آن است که نظریه‌ها و تعاریف امنیتی، محصول عقاید و آرای متفکران غربی است و این متفکران، احتمالاً به دلایلی مثل گفتمان‌های حاکم که معمولاً شرق‌شناسانه هستند، دشمنان امنیت خود را معمولاً در خارج از مرزهای کشور خویش می‌جسته‌اند. بنابراین با اطمینان به عدم وجود تهدید جدی از داخل کشور، نظریات خود را ناخودآگاه و یا خودآگاه معطوف و متوجه کشورهای خارجی کرده‌اند. اما مباحث فوق یک واقعیت را که ناشی از نسبی بودن تعریف پدیده امنیت است، نادیده می‌گیرد. بنابر اصل پیچیدگی و قطعی نبودن تعاریف امنیت، تعبیر و مصداق‌های بحث امنیت فوق‌العاده سیال و گوناگون است، اما با وجود این، مباحث فوق بر یک محور اساسی و اصلی دور می‌زند که در واقع همان دولت - ملت است. (همان، ۱۳۷۹) با توجه به مسئله عدم قطعیت، امروزه دیگر نمی‌توان امنیت را صرفاً در سطح رسمی و دولتی و براساس ملاحظات تنگ نظرانه و سخت افزاری تعریف کرد. بنابراین لازم است امنیت به سوی دربرگیری سایر ابعاد امنیت علاوه بر بعد رسمی و دولتی آن حرکت کند.

هدف از امنیت اجتماعی یا معنای امنیت اجتماعی بیشتر از آن که امری سیاسی و نظامی باشد، واقعیتی اجتماعی است که معمولاً ریشه در ویژگی‌های تاریخی یک جامعه یا برخی گروه‌های آن دارد. (افتخاری، ۱۳۸۱) این واقعیت حفظ ارزش‌های دیرین اجتماعی است که به گروه‌های مختلف جامعه به ارث رسیده است. در امنیت اجتماعی، منافع عمومی وارد صحنه می‌شوند که بین دو واقعیت فرد و دولت قرار دارند. این منافع جدید السورود قائم به وجود گروه‌ها و دسته‌های اجتماعی است که هرکدام کلیت و واحدی خاص را تشکیل می‌دهند. گروه‌های مختلف قومی، نژادی، مذهبی، سنی، جنسی و ملی از جمله گروه‌هایی هستند که در این مقوله قرار می‌گیرند. این گروه‌ها، پژوهشگران و مسئولان مباحث امنیتی را وادار کرده‌اند که پوشه جدیدی را برای الگوی امنیت باز کنند و آن را از حالت دوقطبی فرد و دولت خارج نمایند. این حوزه جدید حول محور امنیت اجتماعی می‌چرخد. امنیت اجتماعی نیز خود محوری اساسی به نام هویت دارد؛ هویتی که بیشتر از آن که

فردی باشد، امری جمعی است. در فاصله میان فرد و دولت، گروه‌ها یا اجتماعاتی قرار دارند که خواهان امنیت اجتماعی و حفظ هستی و هویت خود هستند. (کاظمی پور، ۱۳۷۶) به قول «ویور»، تئوری امنیت اجتماعی بر هویت‌های جمعی و در مقیاس بزرگ مانند هویت‌های مذهبی و هویت‌های قومی متمرکز است که کارایی و وظایفی مستقل از دولت دارند. پس هویت، مفهوم محوری امنیت اجتماعی است و اصولاً امنیت اجتماعی زمانی مطرح می‌شود که جامعه یا گروه‌های خاصی نسبت به هویتش احساس خطر کند. بدین ترتیب با روشن شدن مفهوم امنیت اجتماعی، ممکن است در سطوح مختلف به آن پرداخته شود؛ سطوحی که از گروه‌های بسیار کوچک شروع و به کل جامعه ختم می‌شود. در خردترین سطح این طیف امنیت اجتماعی و در معنای ساده آن، به معنای فقدان تهدید نسبت به هویت یک گروه کوچک قومی، مذهبی و... و در کلان‌ترین سطح، به معنای مصونیت جامعه در مقابل انواع تهدیدهای هویتی ناشی از فرایندهای جهانی شدن، امریکایی شدن، غرب‌زدگی و... است.

۸۱

تعاملات انسانی در حوزه زندگی اجتماعی در چهار حوزه اصلی اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی صورت می‌گیرد که موجب تداوم پایدار زندگی خواهد شد. این تداوم در عرصه زندگی اجتماعی بدون مشارکت پایدار عوامل مختلف از جمله پارامترهای سیاسی فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... میسر نخواهد بود. با توجه به این عوامل، وجود احساس امنیت در قالب مصادیق بیرونی و عینی^۱ در چارچوب رعایت نظم و کنترل اجتماعی از مشارکت پایدار شهروندان و نهادهای حکومتی و دولتی قابل مطالعه و ارزیابی می‌باشد. در مقابل مطالعه احساس امنیت یک بعد ذهنی^۲ و مفهومی درونی است که در بین گروه‌های اجتماعی در جامعه ما از اهمیت بسیاری برخوردار است.

در واقع، عوامل تهدید کننده فردی و احساسی که به این گروه اجتماعی در جهت به خطر افتادن احساس امنیت شان به دست می‌دهد، باعث می‌شود عدم وجود احساس درونی ناامنی شکل گیرد که این امر در ساختار کلان شهرهای جامعه ما باعث بروز پیامدهای آسیب شناختی اجتماعی و تقویت کاهش اعتماد و سرمایه اجتماعی در زندگی اجتماعی شهروندان نسبت به جامعه می‌شود.

در این زمینه می‌توان خاطر نشان کرد که احساس احساس امنیت می‌تواند با احساس امنیت یا همان نظم اجتماعی که در سطح هر جامعه‌ای باید باشد تناسب واقعی داشته یا نداشته باشد؛ یعنی در شرایطی که احساس امنیت عینی در جامعه معنا و مفهومی نداشته باشد، فرد یا گروه اجتماعی می‌تواند هم احساس امنیت بنماید یا اینکه آن قدر در سطح جامعه عوامل ایجاد کننده احساس امنیت بسیار پایدار باشد که فرد یا گروه اجتماعی احساس امنیت نکند. «بدون تردید، احساس احساس امنیت، مقدمه لازم برای حیات هر نظام سیاسی و اجتماعی است و دولت‌ها هزینه، زمان و امکانات وسیعی را برای تأمین آن صرف می‌کنند. مقوله احساس احساس امنیت به مثابه یک آرمان و واقعیت به عنوان یکی از حقوق اساسی مردم مطرح است و در نهایت ره آورد مجموعه‌ای از تعاملات و نیز تعاون و سازگاری بین اجزای مختلف نظام اجتماعی می‌باشد.» (احمدی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۷۰)

1. Objective

2. Subjective

وجود احساس امنیت یا احساس امنیت ناشی از ارزش‌های جدید و نظام ارزشی حاکم بر جوامع که سلول‌های بنیادی و منظومه هویتی جامعه را در بر می‌گیرد، هسته اساسی احساس امنیت را شامل می‌شود. تحول در ارزش‌ها، زمینه‌ساز بحران‌های مختلف از جمله فقدان احساس امنیت برای گروه‌های اجتماعی، آسیب‌های اجتماعی و بحران هویت خواهد شد که این امر با پیامد خطر هستی و کیان جامعه رابطه مستقیم دارد. بنابراین، «احساس امنیت در خود حامل معانی اطمینان، عدم خوف، در امان بودن و نهراسیدن است؛ یعنی احساس امنیت (حالات و موقعیت‌های ذهنی) تا ایمنی و اطمینان خارجی (موقعیت‌های عینی و برونی) در این واژه نهفته است». (موذن جامی، ۱۳۷۸: ۱۹)

احساس امنیت به عنوان زمینه و بستر قضاوت شهروندان و گروه‌های اجتماعی از زوایای مختلف قابل مطالعه است. در واقع احساس امنیت را می‌توان در سطح فردی در حوزه روانشناسی و در سطح جمعی در حوزه جامعه‌شناسی مورد تعمق قرار داد. «از دیدگاه جامعه‌شناسی، احساس امنیت در واقع یک تولید اجتماعی است؛ یعنی همه نهادهای اجتماعی در شکل‌گیری آن نقش دارند. با این دید طبیعتاً همه ارکان جامعه از جمله حاکمیت، پلیس و... در تولید و ارتقای سطح آن نقش کلیدی و لاینفک دارند». (رضایی، ۱۳۸۵: ۵)

همگام با رشد شهرنشینی، شهرها به عنوان کانون‌های اصلی اجتماعی و اقتصادی دنیا از طریق فن‌آوری پیشرفته اطلاعاتی و ارتباطی، بیشتر و شتابزده‌تر از پیش با هم مرتبط گشته‌اند. با توجه به اینکه مسائل و شرایط پیش روی جوامع، کیفیت فضاهای شهرها، کیفیت زندگی شهروندان در اوضاع اقتصادی و اجتماعی دیگر جوامع ایفای نقش قابل ملاحظه‌ای داشته است، فضای شهری، عرصه اجتماعی، فرهنگی و کالبدی است که وابسته به الگوی فعالیت گروه‌های اجتماعی و محصول نیروهای فرهنگی و اجتماعی است، اما این نیروها در شرایطی که پویای مدنی جامعه، فضایی مدنی را تدارک دیده باشند، به تولید فضای شهری منجر می‌شوند.

مفهوم فضای شهری را می‌توانیم بر فضاهایی که دسترسی بدون محدودیت دارند، تعمیم دهیم و تمام عرصه‌های عمومی، بخش‌های بافت شهری که عموم مردم به آن دسترسی فیزیکی دارند را «فضای شهری» بنامیم. بنابراین مفهوم، خیابان‌ها، پارک‌ها و میدان‌های شهرک یا شهر به ساختمان‌هایی که محصورشان می‌کنند و محدوده‌شان را مشخص می‌کنند، گسترش می‌یابد؛ جایی که بیشترین مقدار تماس و تعامل انسان‌ها روی می‌دهد. (مدنی‌پور، ۱۳۷۹: ۲۱۶) یک فضای شهری مناسب تا حد زیادی تامین‌کننده احساس امنیت و فضاهای شهری نامناسب از بین برنده آن و زمینه‌ساز انواع آسیب‌ها و معضلات است. (بیات، ۱۳۸۷: ۱)

بر این اساس، لزوم توجه به ارتباط بین آسیب‌پذیری افراد در فضاهای شهری و طراحی محیط زندگی بیش از پیش آشکار می‌شود. (برنستون و همکاران، ۱۹۹۵: ۲۴) مردم در فضاهای شهری با انواع تهدیدها مانند جرم، تروریسم، آلودگی هوا و آب، زلزله و سیل و تداخل حرکت وسایل نقلیه و پیاده‌ها روبه‌رو هستند. از این رو، زوکین در کتاب «فرهنگ شهرها» می‌گوید: «فضاهای شهری به اندازه کافی برای مردم امن نیستند تا آن‌ها در خلق فرهنگ عمومی مشارکت داشته باشند». (زوکین، ۱۹۹۵: ۳۸) از آنجایی که فضاهای شهری بیشترین ارتباط را با مردم و محیط زندگی دارند می‌توانند نقش بسزایی در هویت بخشی و دادن احساس آرامش به شهروندان داشته باشند.

ترس از جرم و جنایت، از مسائل مهمی است که دسترسی به مکان‌های عمومی را کاهش می‌دهد و تعامل با این مکان‌ها را محدود می‌کند. ترس از جرم، وابسته به وضعیت فضای شهری است؛ به این معنی که ساختار شهری، کیفیت محلات و خیابان‌ها، از بین رفتن و نبودن اخلاق مدنی و فقدان سازوکارهای بازدارنده جرم، زمینه ترس از جرم را بیشتر می‌کند. ترس از جرم یعنی یک فرد در فضای عمومی، ترس از بزه‌دیدگی و جرم یا مورد تعرض رفتارهای غیر مدنی و خشونت واقع شدن دارد. احساس احساس امنیت و نگرانی از وقوع جرم، جزئی از مسائل اجتماعی است. (بانایستر و فیف، ۲۰۰۱) مازلو در سلسله مراتب نیازها، احساس احساس امنیت را پس از ارضای نیازهای اولیه قرار می‌دهد. (کاهه، ۲۰۰۵) در این میان، یکی از اقشار آسیب‌پذیر در برابر ناامنی اجتماعی، زنان جامعه هستند.

ترس از جرم در میان زنان به یک نگرانی عام در سطح جوامع دنیا تبدیل شده و سبب گردیده تا صاحب‌نظران و محققان در حوزه‌های مختلف، به ریشه‌یابی و تحلیل مسئله و ابعاد مختلف آن پردازند. تحقیقات نشان می‌دهد، علی‌رغم اینکه زنان به میزان کمتری قربانی جرائم مختلف می‌گردند، اما ترس بیشتری را به لحاظ ذهنی تجربه می‌کنند و در حیات اجتماعی خود احساس ناامنی بیشتری را نسبت به مردان دارند. (عشایری، ۱۳۹۵)

معمولاً زنان از مزاحمت‌های خیابانی، زیاد در هراس هستند. مزاحمت‌های خیابانی، عرصه عمومی را برای زنان به محیطی ناامن تبدیل می‌کند. (باومن، ۱۹۹۳: ۵۱۹) ترس، آشکارترین واکنش غریزی و اجتماعی نسبت به جرم در شرایط ناامن است. ترس می‌تواند شامل اجتناب از اجتماع یا دوری از عوامل تهدیدکننده باشد. (احمدی و عربی، ۱۳۹۲: ۳۷) ترس از جرم همان احساس ناامنی است که فرد در پاسخ به نشانه‌های بی‌نظمی و عدم کنترل در جامعه، آن را تجربه می‌کند (هینکل، ۲۰۰۹: ۷۴) و مسئله جنسیت بر روی ترس از جرم بیشترین اثرگذاری را دارد. (فرورو، ۱۹۹۵، رید و کونارد، ۲۰۰۴)

امروزه با وجود آن که زنان ایرانی در خیابان‌ها حضور دارند، هنوز فاصله زیادی تا حضور راحت و بدون احساس ناامنی، برای آنها وجود دارد. بعضی از فضاهای عمومی به خصوص در مناطق خاصی از شهر، به شدت تحت سلطه مردان قرار دارد. زنان در فضاهای شهری با خطراتی از جمله: دزدی و کیف‌قاپی، گم شدن، متلک پرانی و انواع مختلف آزارهای جنسی (دیداری، کلامی و رفتاری) مواجه می‌شوند. عکس‌العمل مورد پذیرش عموم در مواردی که زنی مورد آزار جنسی، کلامی، فیزیکی قرار می‌گیرد، مداراست که خود باعث تقویت احساس ناامنی و آسیب‌پذیری در فضاهای عمومی می‌شود.

توجه به این نکته ضروری است که ترس از جرم، تأثیرات و محدودیت‌هایی را در رفتارهای اجتماعی بانوان در فضاهای شهری به دنبال دارد که از آن جمله می‌توان به خارج نشدن بانوان از منزل پس از تاریک شدن هوا، کاهش فرصت‌های رشد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و افزایش وابستگی زنان به مردان و ایجاد دید کلیشه‌ای به زنان به عنوان موجودات ضعیف و ناتوان اشاره کرد. (Lubuva & Mtani, 2004: 21)

اهمیت و ضرورت پژوهش

محیط‌های شهری بنا به شرایط اجتماعی موجود، یعنی شکل‌گیری فضاها، کارکرد فضاها، وجود امکانات رفاهی، تراکم، آلودگی‌های زیست‌محیطی و غیره می‌توانند بر میزان احساس امنیت موثر باشند. رفتار انسان

در فضا و مکان‌های متفاوت با شکل و هندسه خاص و نیز با عملکرد نهفته در آن، متفاوت بوده و در بسیاری از موارد فضا، محرک انسان در بروز رفتاری خاص است. ایجاد فضاهای آرام و به دور از نابسامانی اجتماعی و نیز افزایش کیفیت محیطی از طریق توجه به نیازهای اساسی زندگی شهری به عنوان مطلوبیت فضای شهری به حساب می‌آید. در بسیاری از موارد، نوع طراحی فضای کالبدی، نقشی که مکان خاص به خود می‌گیرد و ابعاد اجتماعی یک محدوده منجر می‌گردد که فضاها امن یا ناامن گردند. به عبارت دیگر، فضاهای شهری با ویژگی‌هایشان به نحوی محرک بروز جرم می‌باشند. (لطفی و همکاران، ۱۳۹۳: ۴۱) با توجه به نقصان مطالعات و تحقیقات در زمینه جرم و احساس ترس زنان از جرم در فضای شهری، لزوم تحلیل فضاهای شهری از طریق شناسایی پتانسیل جرم‌خیزی مناطق بیش از پیش ضرورت یافته است. همچنین، علی‌رغم گستردگی مطالعات انجام شده در ایران پیرامون مبحث پیشگیری از وقوع جرم، متاسفانه تحقیقات در زمینه مباحث زنان و احساس ترس در فضای شهری کمتر مورد توجه قرار گرفته و محدود به برخی مطالعات پایه است.

لزوم توجه جدی به ارتقای احساس امنیت اجتماعی از طریق بهبود عوامل اجتماعی نظیر سرمایه فرهنگی در بین شهروندان قشرهای مختلف با تکیه بر پژوهش‌های کاربردی و مطالعات نظری از اهمیت بسزایی در جامعه، در سطح استان و کشور برخوردار است.

باید گفت که شتاب در ایجاد احساس امنیت ملی، اجتماعی، سیاسی و فردی-روانی در کشور طی سالیان اخیر و گام‌هایی که از طرف مراجع سیاست‌گذاری و اجرایی کشور برای هرچه هموارتر نمودن مسیر این حرکت به عنوان پیش‌نیازهای توسعه برداشته شد، تعدادی از واحدهای حساس امنیتی، قضایی، انتظامی و نظامی را به سمت و سوی استفاده از روش‌های نوین ارتقای احساس امنیت اجتماعی و پیشگیری از آسیب‌ها و جرائم اجتماعی سوق داد و تعدادی دیگر نیز را آماده اقدام در این زمینه نمود. از مهم‌ترین اقدامات می‌توان به برگزاری دوره‌های آموزشی احساس امنیت اجتماعی، اجرای طرح‌های تحقیقاتی متناسب با آن، مبارزه علنی با افراد اخلاص‌گر از طریق اجرای فراگیر طرح‌های احساس امنیت اجتماعی و همایش‌های احساس امنیت و ... اشاره نمود. بی‌تردید، دارا بودن عوامل نظامی و انتظامی پیشرفته در داخل کشور بدون سرمایه فرهنگی، محیط‌های اجتماعی و سیاسی را در رسیدن به احساس امنیت اجتماعی مطلوب یاری نخواهد کرد، چرا که کسب احساس امنیت اجتماعی در گرو افزایش سرمایه فرهنگی توأم با فعالیت‌های وسیع فرهنگ‌سازی در قبال زندگی اجتماعی و جهت دادن به آن‌ها در راستای اعتلای روز افزون احساس امنیت اجتماعی به صورت مستمر در تحقیقات پیشنهاد شده که در واقع مورد تأیید نظریه پردازان اجتماعی و سیاسی نیز قرار گرفته است. لذا لزوم توجه جدی به ارتقا و تقویت احساس امنیت از اهمیت بسزایی برخوردار است.

پس احساس امنیت اجتماعی از مقولات جامع و فراگیری است که در سطوح مختلف یک جامعه مطرح بوده است و ارتباط تنگاتنگی با سرمایه فرهنگی دارد. احساس امنیت اجتماعی مطلوب در جامعه‌ای امکان‌پذیر است که شهروندان آن در تمامی سطوح دارای سرمایه فرهنگی غنی باشند. برای نیل به این هدف باید مدیران و کارکنان واحدهای انتظامی و نظامی بر اساس اجرای پژوهش‌های علمی در زمینه‌های مختلف ارتقای احساس امنیت به ویژه ارتقای سرمایه فرهنگی در بین شهروندان به عنوان وظیفه اصلی خود توجه حاصی مبذول نمایند،

چراکه از عوامل مهم بهبود احساس امنیت و ارتقای احساس امنیت و افزایش سرمایه فرهنگی می توان سرمایه گذاری در پژوهش های بنیادی، پایه ای و کاربردی اشاره کرد. در این صورت است که جوامع برای نیل به احساس امنیت اجتماعی به عنوان پیش نیاز توسعه اقتصادی و اجتماعی می توانند همگام با تغییرات نوین گردند و در واقع مدیران به عنوان طراحان، هدایتگران و اداره کنندگان اصلی واحدهای حساس امنیتی، قضایی، سیاسی و انتظامی با اتخاذ راهکارهایی اثر بخش مبتنی بر نتایج تحقیقات منسجم در ارتقای سرمایه فرهنگی و احساس امنیت هر چه بیشتر و بهتر تلاش نمایند و به تبع آن، جوامع خود را کارآمد، مفید و مثمر ثمر به حال جامعه بسازند.

احساس احساس امنیت افراد با بسیاری از عناصر اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، و فرهنگی جامعه ارتباط دارد. احساس احساس امنیت شامل برخی فرایندهای روانی و اجتماعی است که اکثر اعضای جامعه بر اساس نیازها، علایق، خواسته ها و توانمندی های شخصیتی و روانی خود در ایجاد و از بین بردن آن نقش اساسی دارند. به نظر می رسد ترس از جرم، یک نگرانی شدید برای بعضی گروه های اجتماعی جمعیتی نسبت به دیگر گروه ها باشد. تفاوت های جنسیتی توضیحاتی را ارائه می دهد مبنی بر اینکه چرا افراد از قربانی شدن بوسیله جرم، در صورتی که به نظر می رسد با آن هم روبرو نمی شوند، می ترسند. بیشتر تحقیقاتی که در ایران و سایر نقاط جهان صورت گرفته است نشان می دهند که عوامل فیزیکی و طراحی شهری تا چه اندازه باعث ترس از جرم در میان زنان می شوند و به نظر می رسد که در این میان، عوامل اجتماعی مرتبط با ترس از جرم زنان نادیده گرفته شده و یا کمتر به آن پرداخته شده است.

این پژوهش بر آن است که دلایل ترس بیشتر زنان از جرم را - علی رغم اینکه از نظر آماری کمتر از مردان قربانی جرم می شوند- شناسایی کند و سهم عوامل اجتماعی را در کنار عوامل محیطی و فضایی شهری نشان دهد. آنچه که در این تحقیق بسیار اهمیت دارد و می تواند آن را در مقایسه با تحقیقات پیشین در این زمینه، برجسته تر سازد، آن است که ترس از جرم در میان زنان، مدعای شهر امن در تعارض با ادعای شهر امن از طرف نهادهای تأمین آن است.

پیشینه پژوهش

تحقیقات داخلی

موحد و همت (۱۳۹۲) تحقیقی را با عنوان «مطالعه عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با احساس احساس امنیت اجتماعی زنان» با هدف بررسی ارتباط عوامل فرهنگی اجتماعی با احساس احساس امنیت زنان شهر شیراز انجام داده اند. این پژوهش با رویکرد کمی و روش پیمایشی انجام شده و اطلاعات آن با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شده است. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه زنان شهر شیراز می باشد و حجم نمونه ۶۰۰ نفر برآورد شده است. یافته های این تحقیق نشان می دهد که بین متغیرهای حجاب، عزت نفس، وسایل ارتباط جمعی نوین، دینداری اعتقادی، پیامدی و مناسکی، سرمایه فرهنگی آموزشی، فرهنگی گردشگری و فرهنگی اجتماعی با متغیر احساس احساس امنیت اجتماعی زنان ارتباط معناداری وجود دارد. نتایج رگرسیون چند متغیره نیز نشان داد که هفت متغیر نگرش به حجاب، دینداری پیامدی، دینداری مناسکی، سرمایه فرهنگی

گردشگری، عزت نفس، دینداری اعتقادی و وسایل ارتباط جمعی نوین توانسته‌اند در مجموع ۱۷ درصد از تغییرات متغیر احساس امنیت اجتماعی زنان شهر شیراز را تبیین نمایند.

نوروزی و فولادی سپهر (۱۳۸۸) تحقیقی را با عنوان «بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان ۱۵-۲۹ ساله شهر تهران و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن» انجام دادند. این پژوهش از نوع تبیینی است. در این تحقیق، با استفاده از شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای و نمونه‌گیری تصادفی ساده با ۳۸۴ نفر از زنان ۱۵-۲۹ ساله شهر تهران مصاحبه شده است. نتایج آماری آزمون‌ها نشان می‌دهد که متغیرهای احساس امنیت محل سکونت، پایگاه اقتصادی و اجتماعی و احساس نظم اجتماعی تأثیر مثبت و مستقیم و متغیر پایبندی مذهبی تأثیر منفی و معکوسی بر احساس امنیت اجتماعی زنان دارند. تحلیل رگرسیون چندمتغیره نیز نشان می‌دهد که به ترتیب متغیرهای احساس امنیت محل سکونت، پایگاه اقتصادی و اجتماعی، احساس نظم اجتماعی و پایبندی مذهبی در تبیین میزان احساس امنیت اجتماعی زنان سهم عمده‌ای داشتند و مقدار تبیین به دست آمده نیز ۳۶ درصد می‌باشد.

کامران و عبادتی (۱۳۸۸) تحقیقی را با عنوان «بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه‌های شهر تهران» انجام دادند. در این تحقیق با رویکردی توصیفی تحلیلی، به بررسی ۸۰ نفر از دانشجویان دختر کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی دانشگاه‌های آزاد و دولتی شهر تهران پرداخته شد که از طریق نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شده بودند. نتایج حاصل از رگرسیون چند متغیره نشان داد که متغیرهای طبقه اجتماعی، حمایت خانواده، پایبندی به آداب و رسوم قومی، سن و اعتماد به عملکرد قانون، پنج متغیر عمده‌ای هستند که بر احساس آرامش و امنیت اجتماعی دانشجویان دختر کارشناسی ارشد رشته جامعه‌شناسی مؤثرند.

صادقی و همکاران (۱۳۹۴) در پژوهشی پیش‌بینی پتانسیل جرم خیزی مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان را از طریق تحلیل کیفیات محیط شهری بررسی کردند. در این راستا، مدل تحلیلی ۵ سطحی متشکل از سه مولفه اصلی کیفیت فضای شهری و ۱۱ معیار و ۳۶ زیر معیار ارائه گردید. در ادامه معیارها و زیر معیارهای مدل ارائه شده با استفاده از تکنیک تحلیل شبکه‌ای فازی، مورد سنجش و اولویت بندی قرار گرفت و اهمیت نسبی هر یک از این عوامل بر روی کیفیات محیطی مؤثر بر پتانسیل جرم خیزی مشخص گردید.

نبوی و چبیشه (۱۳۹۴) در پژوهشی به بررسی برخی عوامل اجتماعی مؤثر بر احساس ترس و پیامدهای آن بر روی شهروندان ۱۸ سال به بالای اهواز پرداختند. بر این اساس ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج به دست آمده نشان داد که متغیرهای سن، تحصیلات، اعتماد اجتماعی، محرومیت نسبی و... بر احساس ترس افراد تاثیرگذار هستند.

لطفی و همکاران (۱۳۹۳) در مقاله‌ای به بررسی و تحلیل حضور زنان در فضاهای عمومی در کلان شهر شیراز پرداخته‌اند. این پژوهش از نظر روش‌شناسی از نوع توصیفی-تحلیلی و روش نمونه‌گیری تصادفی می‌باشد. بر اساس فرمول کوکران، تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که میزان احساس امنیت در فضاهای عمومی مناطق کم‌درآمد با میانگین ۱۲/۷۴ بیش از

میانگین میزان احساس امنیت کاربران فضاهای عمومی در مناطق متوسط نشین (۱۱/۵۶) و مرفه نشین (۴۲/۱۲) است.

موسی کاظمی و همکاران (۱۳۹۳) در مقاله‌ای با عنوان «عوامل مؤثر بر بهبود احساس امنیت محلات شهری با استفاده از روش تحلیل عاملی» به بررسی سازوکارهای بهبود امنیت محلات شهری در محدوده محله جنت آباد شمالی در منطقه ۵ شهر تهران پرداختند. بر مبنای یافته‌های پژوهش، متغیرها در هر سه بعد «کارکردی»، «اجتماعی» و «کالبدی» با میزان امنیت ساکنان در محله «جنت آباد شمالی» رابطه داشته‌اند. از این متغیرها، هویت محله بیشترین تأثیر را در افزایش احساس امنیت داشته است

زیاری و همکاران (۱۳۹۲) در مقاله‌ای با عنوان «تحلیل احساس امنیت فضاهای عمومی شهری با روش اسنادی-میدانی»، به بررسی موضوع احساس امنیت در پارک‌های شهری مناطق چهارگانه شهر قم (محدوده پژوهش) پرداخته‌اند و نتایج به دست آمده، نشان داد که در مجموع متوسط میزان احساس امنیت کل پارک‌های چهار منطقه شهر قم، ۳/۲۶ از ۵ است.

تازیکی (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر افزایش احساس امنیت زنان ۱۸-۵۰ ساله در پارک‌های شهرستان بجنورد پرداخت. همچنین نتایج آزمون‌ها و تحلیل رگرسیون چند متغیره نیز نشان داد که متغیر خصوصیات محیطی، تصور فرد از خود، اعتماد اجتماعی، تجارب قبلی، آگاهی‌های اجتماعی، محل سکونت، احساس کنترل، نظم اجتماعی، پایبندی اجتماعی، پایگاه اجتماعی و اقتصادی، ضمن داشتن رابطه معنادار به ترتیب بیشترین تأثیر را بر افزایش احساس امنیت زنان دارند.

بزی و رضایی (۱۳۹۱) با مطالعه‌ای در زمینه ساختارهای شهری مطلوب زنان با تأکید بر احساس امنیت در شهر زابل، به دنبال بررسی و تحلیل وضعیت شهر زابل از لحاظ ساختارهای فیزیکی-کالبدی و مناسب‌سازی فضاهای شهری با توجه به نیازهای احساس امنیتی زنان بودند. نتایج به دست آمده از پرسشنامه و مدل PUA حاکی از سطح پایین احساس امنیت شهر زابل برای زنان بود؛ به طوری که نبود پارک و فضای سبز ویژه بانوان در سطح شهر مهمترین اولویت جامعه نمونه را در زمینه کاهش احساس امنیت تشکیل می‌دهد.

سراج زاده و گیلانی (۱۳۸۹) در پژوهشی با عنوان «بی‌سازمانی اجتماعی و احساس ترس: مطالعه مقایسه‌ای مناطق ۳ و ۱۲ شهر تهران»، دلالت‌های نظریه بوم‌شناسی در خصوص احساس ترس را بررسی نمودند. این تحقیق با روش پیمایش و نمونه‌ای شامل ۳۰۰ نفر از ساکنان مناطق ۳ و ۱۲ تهران صورت گرفت و نتایج حاکی از آن بود که بی‌نظمی اجتماعی ($r=0/33$) دارای قوی‌ترین رابطه با احساس ترس است و بعد از آن متغیر نگرانی اجتماعی ($r=0/23$) قرار دارد.

احمدی و همکاران (۱۳۸۸) در مطالعه‌ای با عنوان «احساس ترس در مناطق جرم خیز شیراز» به بررسی عوامل فردی و محله‌ای مرتبط با آن پرداختند. نتایج این تحقیق که با روش پیمایش و نمونه‌ای شامل ۳۰۰ نفر از ساکنان دو محله جرم خیز شهر شیراز (محله احمدی نو و ده پیاله) صورت گرفت، مشخص نمود که از میان متغیرهای فردی جنسیت رابطه معناداری با جرم داشت که بر خلاف تحقیقات دیگر مردان احساس ترس بیشتری از زنان را گزارش کرده بودند- که تنها در خصوص احساس ترس از جرم از جرایم علیه افراد این رابطه

معنادار بوده است- و سایر متغیرهای فردی - سن، تحصیلات، قومیت، درآمد و مالکیت منزل مسکونی- رابطه معناداری با احساس ترس نداشتند.

علیخواه و نجیبی (۱۳۸۵) با بررسی وضعیت احساس ترس از جرم زنان از جرم فضاهای شهری در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران نشان دادند حدود ۴۸ درصد زنان در حد زیاد، ۳۳ درصد در حد متوسط و ۱۹ درصد در حد کم در فضاهای شهری نسبت به تهدید جرائم دچار احساس ترس از جرم و واهمه‌اند. به بیان دیگر، حدود نیمی از زنان به هنگام تردد در شهر احساس امنیت ندارند.

تحقیقات خارجی

فوستر^۱ و همکاران (۲۰۱۴) در تحقیقی با ارائه یک مدل رگرسیون خطی، تاثیرات احساس ترس در راه رفتن و پیاده روی افراد را در استرالیا بررسی و تحلیل کردند. یافته‌ها نشان داد که با افزایش مداخلات و تصمیم‌گیری‌هایی می‌توان احساس ترس را کاهش و میزان پیاده روی را افزایش داد.

اشنایدر و کینجن^۲ (۲۰۱۳) روند توسعه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی را در دو کشور ایالات متحده و بریتانیا به طور جداگانه مورد تجزیه و تحلیل و سپس مقایسه کرده‌اند و تجارب این دو کشور را برای کشورهای دیگر که مایل هستند در این راه قدم بردارند ارائه کرده‌اند.

پائول^۳ و همکاران (۲۰۱۳) در مطالعه‌ای روند پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی در امارات متحده را مورد بررسی قرار دادند. آنها همچنین چالش‌های پیش روی این طرح را در این مناطق برجسته کرده‌اند و معتقدند که با دانش میان فرهنگی می‌توان پیشگیری از جرم را در این مناطق توسعه داد.

دیزن^۴ (۲۰۱۱) در مطالعه خود با عنوان «تجزیه و تحلیل انتقادی از احساس ترس در محیط دانشگاهی» به بررسی ادراک احساس ترس در نمونه ۱۶۰ نفری از دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه تگزاس در آرلینگتون پرداخته است. یافته‌های تحقیق حاکی از آن بود که دانشجویان دختر احساس امنیت کمتری نسبت به هم‌تایان پسر خود داشتند و بیشتر از پسران خود را در معرض خطر تجاوز جنسی هنگام شب در محوطه دانشگاه می‌دانستند.

اسکاربرو^۵ و همکاران (۲۰۱۰) در تحقیقی با عنوان «بررسی رابطه بین ویژگی‌های فردی، بافت محله‌ای و احساس ترس در شهر کانزاس» با نمونه‌ای شامل ۴۰۰۰ نفر از ۴۵ منطقه، به بررسی احساس ترس شهروندان بر اساس محل‌های که در آن زندگی می‌نمایند، پرداختند. نتایج حاکی از آن بود که ترکیب متغیرهای فردی، آگاهی شهروندان و ساختار محله‌ای چشم انداز بسیار کامل تری از درک و فهم احساس ترس از جرم فراهم می‌نمایند.

1. Foster et al.
2. Schneider & Kitchen
3. Paul et al.
4. Disney
5. Scarborough et al.

چارچوب نظری پژوهش

نظریات مرتبط با تاثیر فضا و محیط فیزیکی بر احساس امنیت را می توان از مباحثی درخور توجه در این مسئله دانست. به عبارت دیگر، «این که فضاها، بر رفتار فرد تاثیر می گذارند و می توانند برای تنظیم رفتار او به کار گرفته شوند، امری پذیرفتنی است. در این رویکرد که گاه «بوم شناختی» خوانده می شود، تلاش بر این است که بین احساس فردی و متغیرهای زمینه ای مانند شهرنشینی، زندگی اجتماعی و آشفتنگی مدنی ارتباط برقرار شود. برخی از مطالعات انجام شده در این رویکرد تلاش کرده اند نشان دهند که بین محل سکونت و احساس ناامنی رابطه وجود دارد؛ از جمله می توان به این ایده اشاره کرد که علائم حاکی از انحطاط فیزیکی محله و ضعف کنترل های اجتماعی می توانند برداشت عمومی از خطر جرم و ناامنی را تحت تاثیر قرار دهد.» (حسینی، ۱۳۸۶: ۲۴)

۸۹

همان گونه که فضاهای شهری می توانند با برنامه ریزی و طرح ریزی صحیح محل بروز و نمود فضائل انسانی باشند، «از جهت دیگر می توانند از طریق رها شدگی و برنامه ریزی های نادرست و ساده انگارانه به مکان بروز انواع جرائم دفاع شهری تبدیل گردند. در واقع، فضاها بدون دفاع شهری که نسبت به سایر فضاها، قابلیت بیشتری برای وقوع جرائم و تخلفات و اعمال نابهنجار دارند» (طاهرخانی، ۱۳۸۱: ۸۸)، موجبات کاهش احساس امنیت در افراد و به ویژه احساس امنیت اجتماعی زنان را فراهم می آورند. وود^۱ اولین کسی بود که به ارتباط میان جرم و محیط فیزیکی اشاره می کند. او این بحث را مطرح می کند که چگونه ویژگی های ساختاری مربوط به گسترش منازل عمومی مانع تماس و ارتباط میان ساکنان آن که زیربنای کنترل اجتماعی غیررسمی است، می شوند.

جدول ۱: رویکردهای نظری مورد استفاده و متغیرهای استخراج شده از آن

ردیف	رویکردهای نظری	متغیرهای مستقل و وابسته
۱	رهیافت هویت محور: اشاره به دیدگاه پساپوزیتیویستی - تاکید بر جامعه - گروه های اجتماعی متفاوت - هویت و معنا - احساس امنیت دورن زا و محصول اجتماعی.	خروج از خانه. نگرش به پوشش. مقاومت اجتماعی. ویژگی های محیطی احساس امنیت
۲	رهیافت فمینیسمی: برابری زن و مرد و رفع تبعیض زنان در تمام عرصه های زندگی اجتماعی	شغل. درآمد. منطقه محل زندگی. ویژگی های پنداشتی احساس امنیت
۳	نظریه فضای دفاع قابل شهری: تاثیر فضا بر رفتار فرد - تاثیر دوگانه فضا بر رشد یا بروز جرم در رفتار افراد	برنامه ریزی و طراحی شهری ویژگی های پیوند محله ای

بدین ترتیب، فرضیه های تحقیق بر اساس مبانی نظری و چارچوب نظری و پیشینه های تجربی به قرار زیر گمانه سازی شد.

فرضیه اصلی

بین میزان احساس ترس از جرم از جرائم در فضاهای عمومی شهری با ویژگی ها و تجربه زیستی زنان جوان

شهر تنکابن رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

- بین میزان احساس ترس از جرم / جرائم در فضاهای عمومی شهری با ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت زنان جوان شهر تنکابن رابطه معناداری وجود دارد.
- بین میزان احساس ترس از جرم / جرائم در فضاهای عمومی شهری با ویژگی‌های پیوند محله‌ای احساس امنیت زنان جوان شهر تنکابن رابطه معناداری وجود دارد.
- بین میزان احساس ترس از جرم / جرائم در فضاهای عمومی شهری با ویژگی‌های محیطی احساس امنیت زنان جوان شهر تنکابن رابطه معناداری وجود دارد.

قلمرو تحقیق

قلمرو موضوعی: تحقیق حاضر از نظر موضوعی در چارچوب مباحث علوم اجتماعی قرار دارد که در آن به بررسی زنان جوان و احساس ترس در فضای شهری (مطالعه موردی: شهر تنکابن) پرداخته شده است. قلمرو مکانی: این پژوهش در بین زنان جوان شهر تنکابن انجام شد. قلمرو زمانی: قلمرو این تحقیق در بازه زمانی سال ۱۳۹۸ صورت گرفت.

روش‌شناسی پژوهش

تعاریف واژگان و اصطلاحات

احساس ترس

احساس ترس از جرم، یک هیجان پیچیده است. ما بنا به دلایل مختلف و به طرق گوناگونی احساس احساس ترس از جرم می‌کنیم. احساس ترس از جرم چیزی فراتر از یک پاسخ خودکار به خطر است. وقتی که ما از چیزی می‌ترسیم، این امر اغلب نتیجه تعاملات پیچیده بین ما، محیط اجتماعی و فیزیکی ما و پیشینه فرهنگی ماست. احساس ترس از جرم در برگیرنده جسم، تحرک، حافظه، تجربه، سن، جنسیت، پنداشت ما از خود و عقاید و استدلالات ما می‌باشد. (علیخواه و مجیبی ربیعی، ۱۳۹۵: ۱۱۲)

احساس ترس بر مبنای تحقیق یوسف (۱۹۹۴) عبارت است از: نگرانی فرد از بزه دیدگی. (سراج زاده و گیلانی، ۱۳۸۹: ۲۳۲)

کریستن (۲۰۰۳) در مورد تعریف احساس ترس اظهار داشت که در آن احتمال بزه دیده شدن با اضطراب‌های مبهم یا ناراحتی شهروندی آمیخته می‌شود. (کریستن، ۲۰۰۳: ۲)

احساس ترس این است که فرد در دل خود احساس ترسی دارد که مبادا جرمی نسبت به وی صورت گیرد. حال منشأ این احساس ترس از جرم می‌تواند جسمی باشد یا مالی. بنابراین افراد ممکن است به همان میزان که نسبت به جرائم جسمانی به خود احساس ترس از جرم داشته باشند، از جرائم مالی نیز احساس ترس از جرم داشته باشند. لذا دیدگاهی را که معتقد است احساس ترس مرتبط با صدمات فیزیکی بالقوه است، خیلی

نمی توان قابل قبول دانست. (سیدزاده ثانی، ۱۳۸۷: ۳۴۱)

جرم

هر فعل یا ترک فعلی که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم محسوب می شود. از یک دید کلی جرم شامل رفتاری است مخالف نظم اجتماعی که مرتکب آن را در معرض مجازات یا اقدامات تأمینی تربیتی، مراقبتی و درمانی قرار می دهد. (مومنی، ۱۳۹۰: ۴۷)

ویژگی ها و تجربه زیستی زنان جوان

این ویژگی شامل ویژگی های پنداشتی احساس امنیت، پیوند محله ای و محیطی زنان جوان می باشد.

ویژگی های جمعیت شناختی زنان جوان

در این ویژگی به متغیرهایی از قبیل، سن، درآمد، تحصیلات، وضعیت تاهل و شغل پرداخته می شود.

ویژگی های پنداشتی احساس امنیت زنان جوان

در این ویژگی به متغیرهای از قبیل پنداشت نسبت به وضعیت اقتصادی جامعه، پلیس، جدیت نهادهای مسئول و روند جرم در سال های اخیر پرداخته می شود.

ویژگی های پیوند محله ای زنان جوان

در این ویژگی به متغیرهای از قبیل میزان احساس تعلق خاطر به اجتماع و میزان روابط اجتماعی پرداخته می شود.

ویژگی های محیطی زنان جوان

در این ویژگی به متغیرهای از قبیل محل زندگی و طراحی شهری پرداخته می شود.

حجم نمونه و شیوه نمونه گیری

نمونه آماری، عضوی از جامعه آماری است که خصوصیات و ویژگی غالب اعضای جامعه آماری را داراست و در واقع معرف جامعه و یا مجموعه آزمودنی ها می باشد و نتایج حاصله از مطالعه آن، قابل تعمیم به کل جامعه است. (صفری شالی، ۱۳۸۸: ۱۳۷) از کل زنان جوان بر اساس جدول کرجسی و مورگان، تعداد ۳۸۵ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. روش نمونه گیری به کار گرفته شده، روش خوشه ای چند مرحله ای است.

روش گردآوری داده ها

در جمع آوری داده های پژوهش از دوروش اسنادی (کتاب، مقالات، مجلات و سایت های اینترنتی) و میدانی (پرسشنامه) استفاده شد.

تعیین روایی پرسشنامه

از نظر کاپلان و ساکوزو روایی را می توان به صورت توافق بین نمره آزمون و کیفیتی که قرار است اندازه گیری شود، تعریف کرد. (سیف، ۱۳۸۷: ۴۱۴) در این تحقیق، بررسی روایی محتوای پرسشنامه با استفاده از مطالعات کتابخانه ای و بررسی دقیق ادبیات و مدل های نظری و همچنین کسب نظر کارشناسان انجام شده است.

پایایی و روایی متغیرهای پژوهش (ارزیابی مدل بیرونی)

در این مطالعه مدل اندازه‌گیری و مدل مفهومی پژوهش، با استفاده از ۴ متغیر پنهان برآورد گردیده است. کفایت مدل اندازه‌گیری از دو جنبه پایایی معیارها و سازه‌ها و روایی و اگر سنجیده شد. برای سنجش پایایی از ضرایب پایایی ترکیبی^۱ (C.R.) و آلفای کرونباخ^۲ استفاده شده است که با توجه به مناسب بودن این ضرایب، پایایی متغیرهای مورد بررسی تأیید گردیده است.

جدول ۱: پایایی پرسش‌های پژوهش

مولفه‌ها	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی (C.R)
ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت	۰/۸۲۹	۰/۷۱۲
ویژگی‌های پیوند محله‌ای	۰/۸۳۶	۰/۷۹۳
ویژگی‌های محیطی احساس امنیت	۰/۸۳۰	۰/۸۱۱
احساس ترس	۰/۸۱۵	۰/۶۹۲

یافته‌های پژوهش

توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت
آمار توصیفی گویه‌های مربوط به ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲: توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت

انحراف معیار	میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		گویه
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۰/۹۸	۳/۷۶	۱۹/۷	۷۶	۵۵/۱	۲۱۲	۹/۴	۳۶	۱۳/۸	۵۳	۲/۱	۸	پاسخگویی و سرعت عمل پلیس
۱/۱۵	۳/۰۴	۵/۵	۲۱	۴۰/۳	۱۵۵	۲۰/۳	۷۸	۲۱/۶	۸۳	۱۲/۵	۴۸	نحوه برخورد پلیس با مردم
۱	۲/۸۸	۲/۹	۱۱	۲۶	۱۰۰	۳۹/۲	۱۵۱	۲۰/۸	۸۰	۱۱/۲	۴۳	قاطعیت پلیس در برخورد با اراذل و اوباش

1. Composite Reliability

2. Cronbachs Alpha

۰/۹۳	۲/۵۶	۱/۳	۵	۱۵/۳	۵۹	۳۴	۱۳۱	۳۷/۷	۱۴۵	۱۱/۷	۴۵	برخورد با عوامل توزیع و مصرف مواد مخدر
۱/۲۱	۲/۶۸	۴/۴	۱۷	۲۸/۱	۱۰۸	۲۰	۷۷	۲۶/۲	۱۰۱	۲۱/۳	۸۲	حضور گشت های پلیس در خیابان ها
۱/۱۸	۲/۸۸	۴/۲	۱۶	۳۶/۹	۱۴۲	۱۷/۱	۶۶	۲۶/۵	۱۰۲	۱۵/۳	۵۹	برخورد پلیس با اموری همچون تکدی گری، جیب بری و کیف قاپی و مزاحمت های خیابانی برای زنان جوان
۱/۱۱	۳/۲۴	۵/۲	۲۰	۵۱/۷	۱۹۹	۱۵/۶	۶۰	۱۷/۴	۶۷	۱۰/۱	۳۹	سرقت اموال و اشیا از منزل
۱/۳	۲/۸۸	۱۵/۱	۵۸	۲۱/۸	۸۴	۱۲/۷	۴۹	۳۷/۷	۱۴۵	۱۲/۷	۴۹	کیف قاپی و جیب بری
۱/۲۱	۲/۹۵	۱۳/۲	۵۱	۲۴/۲	۹۳	۱۵/۶	۶۰	۳۹/۲	۱۵۱	۷/۸	۳۰	کتک خوردن توسط افراد ناشناس
۱/۲۲	۲/۸	۶/۶	۲۶	۲۸/۶	۱۱۰	۲۱	۸۱	۲۵/۵	۹۸	۱۸/۲	۷۰	مورد تعدی و تجاوز قرار گرفتن
۱/۱۱	۳/۰۳	۶/۸	۲۶	۳۴	۱۳۱	۲۴/۷	۹۵	۲۵/۲	۹۷	۹/۴	۳۶	سرقت قطعات وسیله نقلیه شخصی (ماشین و موتور و ...)

بر اساس یافته های پژوهش مشخص شد که در بین گویه های مربوط به ویژگی های پنداشتی احساس امنیت، پاسخ گویی و سرعت عمل پلیس با میانگین (۳/۷۶ درصد) بیشترین و حضور گشت های پلیس در خیابان ها با میانگین (۲/۶۸ درصد) کمترین امتیاز را از دیدگاه زنان جوان شهر تنکابن کسب کرده اند.

توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه های ویژگی های پیوند محله ای احساس امنیت آمار توصیفی گویه های مربوط به ویژگی های پیوند محله ای احساس امنیت در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول ۳: توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های ویژگی‌های پیوند محله‌ای احساس امنیت

انحراف معیار	میانگین	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		گویه
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱/۰۶	۳	۳/۹	۱۵	۳۳/۸	۱۳۰	۳۳	۱۲۷	۱۷/۷	۶۸	۱۱/۷	۴۵	من خودم را عضوی از این محله می‌دانم
۱/۰۱	۲/۴۷	۲/۶	۱۰	۱۷/۱	۶۶	۱۹/۲	۷۴	۴۶/۸	۱۸۰	۱۴/۳	۵۵	من محله ام را همچون خانواده خود می‌پندارم
۱/۱۱	۳/۴۸	۱۱/۷	۴۵	۵۴	۲۰۸	۱۴/۸	۵۷	۱۰/۱	۳۹	۹/۴	۳۶	من در فعالیت‌های مشترک محله مانند برگزاری جشن‌ها یا هیئت‌های عزاداری شرکت می‌کنم
۱/۱۶	۳/۰۱	۶/۵	۲۵	۳۶/۴	۱۴۰	۲۱/۸	۸۴	۲۲/۹	۸۸	۱۲/۵	۴۸	من سعی می‌کنم محله ام را تمیز نگه دارم
۱/۱۱	۳/۰۱	۵/۵	۲۱	۳۳/۸	۱۳۰	۲۹/۶	۱۱۴	۱۹	۷۳	۱۲/۲	۴۷	من نسبت به آنچه در محله ام می‌گذرد، حساسیت نشان می‌دهم
۱/۰۲	۳/۴۲	۳/۹	۱۵	۶۴/۴	۲۴۸	۸/۱	۳۱	۱۷/۱	۶۶	۶/۵	۲۵	همدیگر را می‌شناسیم
۱/۰۹	۳/۲۴	۵/۲	۲۰	۵۰/۶	۱۹۵	۱۷/۱	۶۶	۱۷/۷	۶۸	۹/۴	۳۶	با هم در مورد مسائل محله گفتگو می‌کنیم
۱/۱۱	۳/۱۹	۸/۸	۳۴	۳۸/۴	۱۴۸	۲۴/۷	۹۵	۱۹/۲	۷۴	۸/۸	۳۴	به یکدیگر اعتماد داریم
۱/۱۱	۳/۴۸	۱۱/۷	۴۵	۵۴	۲۰۸	۱۴/۸	۵۷	۱۰/۱	۳۹	۹/۴	۳۶	هر يك از ما، مراقب اموال و فرزندان دیگران نیز هستیم

بر اساس یافته‌های پژوهش ملاحظه می‌گردد که در بین گویه‌های مربوط به ویژگی‌های پیوند محله‌ای احساس امنیت، شرکت در فعالیت‌های مشترک محله مانند برگزاری جشن‌ها یا هیئت‌های عزاداری و مراقبت از اموال و فرزندان دیگران با میانگین (۳/۴۷ درصد) بیشترین و پنداشتن محله مثل خانواده با میانگین ۲/۴۷ درصد کمترین امتیاز را از دیدگاه زنان جوان شهر تنکابن کسب کرده‌اند.

توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های ویژگی‌های محیطی احساس امنیت

آمار توصیفی گویه‌های مربوط به ویژگی‌های محیطی احساس امنیت در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴: توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های ویژگی‌های محیطی احساس امنیت

انحراف معیار	میانگین	خیلی زیاد		زیاد		متوسط		کم		خیلی کم		گویه
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱/۱۶	۳/۰۱	۶/۵	۲۵	۳۶/۴	۱۴۰	۲۱/۸	۸۴	۲۲/۹	۸۸	۱۲/۵	۴۸	در این شهر افراد با قومیت‌های مختلف زندگی می‌کنند
۱/۱۱	۳/۰۱	۵/۵	۲۱	۳۳/۸	۱۳۰	۲۹/۶	۱۱۴	۱۹	۷۳	۱۲/۲	۴۷	در این شهر عامل بیشتر بی‌نظمی‌ها ساکنان غیر بومی هستند
۱/۰۲	۳/۴۲	۳/۹	۱۵	۶۴/۴	۲۴۸	۸/۱	۳۱	۱۷/۱	۶۶	۶/۵	۲۵	در این شهر جرائم بیشتر توسط ساکنان غیر بومی اتفاق می‌افتد
۱/۰۹	۳/۲۴	۵/۲	۲۰	۵۰/۶	۱۹۵	۱۷/۱	۶۶	۱۷/۷	۶۸	۹/۴	۳۶	در این شهر هر سال مهاجران زیادی می‌آیند و می‌روند
۱/۱۱	۳/۱۹	۸/۸	۳۴	۳۸/۴	۱۴۸	۲۴/۷	۹۵	۱۹/۲	۷۴	۸/۸	۳۴	در این شهر این قدر آدم‌های جدید می‌آیند و می‌روند که آدم نمی‌تواند درست همسایه‌هایش را بشناسد
۱/۰۹	۳/۲۴	۵/۲	۲۰	۵۰/۶	۱۹۵	۱۷/۱	۶۶	۱۷/۷	۶۸	۹/۴	۳۶	در این شهر دور خانه‌ها با دیوار محصور گشته است

بر اساس یافته‌های پژوهش ملاحظه می‌گردد که در بین گویه‌های مربوط به ویژگی‌های محیطی احساس امنیت، اتفاق افتادن جرائم بیشتر توسط ساکنان غیر بومی با میانگین ۳/۴۲ درصد بیشترین و زندگی کردن افراد با قومیت‌های مختلف و بی‌نظمی‌های ساکنان غیر بومی با میانگین ۳/۰۱ درصد کمترین امتیاز را از دیدگاه زنان جوان شهر تنکابین کسب کرده‌اند.

توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های میزان احساس ترس

آمار توصیفی گویه‌های مربوط به میزان احساس ترس از جرم در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵: توصیف وضعیت پاسخ دهندگان به گویه‌های میزان احساس ترس

انحراف معیار	میانگین	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد		گویه
		درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	
۱/۱۱	۳/۰۱	۵/۵	۲۱	۳۳/۸	۱۳۰	۲۹/۶	۱۱۴	۱۹	۷۳	۱۲/۲	۴۷	من با شنیدن یا خواندن اخبار جرم و جنایات احساس ترس می‌کنم
۱/۰۲	۳/۴۲	۳/۹	۱۵	۶۴/۴	۲۴۸	۸/۱	۳۱	۱۷/۱	۶۶	۶/۵	۲۵	من هنگامی که زیاد در صف تاکسی منتظر بمانم، احساس ترس می‌کنم
۱/۰۹	۳/۲۴	۵/۲	۲۰	۵۰/۶	۱۹۵	۱۷/۱	۶۶	۱۷/۷	۶۸	۹/۴	۳۶	من در هنگام تردد در معابر عمومی از مردان مزاحم، احساس ترس می‌کنم
۱/۱۱	۳/۱۹	۸/۸	۳۴	۳۸/۴	۱۴۸	۲۴/۷	۹۵	۱۹/۲	۷۴	۸/۸	۳۴	من از تاریک بودن معابر و کوچه‌های تنگ و باریک، احساس ترس می‌کنم
۱/۱۱	۳/۴۸	۱۱/۷	۴۵	۵۴	۲۰۸	۱۴/۸	۵۷	۱۰/۱	۳۹	۹/۴	۳۶	من از خانه‌های متروکه در سطح شهر احساس ترس می‌کنم

بر اساس یافته‌های پژوهش مشاهده می‌گردد که در بین گویه‌های مربوط به میزان احساس ترس، احساس ترسیدن از خانه‌های متروکه در سطح شهر با میانگین ۳/۴۸ درصد بیشترین و احساس ترسیدن از شنیدن یا خواندن اخبار جرم و جنایات با میانگین ۳/۰۱ درصد کمترین امتیاز را از دیدگاه زنان جوان شهر تنکابن کسب کرده‌اند.

آزمون کلموگروف-اسمیرنوف

نتیجه این آزمون در جدول ۶ آورده شده است. در این آزمون فرضیه‌های صفر و یک به صورت زیر می‌باشد:

H_0 داده‌ها دارای توزیع نرمال می‌باشند

H_1 داده‌ها دارای توزیع نرمال نمی‌باشند

جدول ۶: نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف نرمال بودن توزیع داده‌ها

نتیجه	سطح معناداری	آماره کلموگروف اسمیرنوف	ابعاد
نرمال	۰/۰۹۱	۱/۲۴۳	ویژگی های پنداشتی احساس امنیت
نرمال	۰/۰۸۹	۱/۲۹۹	ویژگی های پیوند محله ای
نرمال	۰/۱۵۵	۱/۱۳۱	ویژگی های محیطی احساس امنیت
نرمال	۰/۱۷	۱/۳۵۰	میزان احساس ترس

بر اساس سطوح معناداری به دست آمده از آزمون کلموگروف- اسمیرنوف مشاهده می شود که سطح معناداری برای تمامی مؤلفه‌ها، بیشتر از خطای نوع اول (۰/۰۵) و برای میزان احساس ترس از جرم کمتر از خطای نوع اول (۰/۰۵) به دست آمده است و در نتیجه فرضیه نرمال بودن تمامی مشاهدات را در سطح خطای نوع اول ۰/۰۵ نمی پذیریم. در نتیجه از آزمون ناپارامتریک برای اثبات فرضیه‌ها استفاده می کنیم.

تحلیل چند متغیره

در این بخش، تحلیل چند متغیره بر مبنای مدل معادلات ساختاری ارائه و مورد بررسی قرار گرفته است. بررسی و ارزیابی مدل ساختاری: جهت و معناداری اثرات متغیرهای پنهان مستقل بر متغیر پنهان

وابسته

برای بررسی و ارزیابی مدل ساختاری، از مقدار ریشه میانگین مجذور برآورد خطای تقریب که استیگر (۱۹۹۰) به عنوان خطای اندازه متفاوت برای هر درجه آزادی ارائه کرده است- در واقع، همان آزمون انحراف هر درجه آزادی است- استفاده می کنیم. برای مدل‌هایی که:

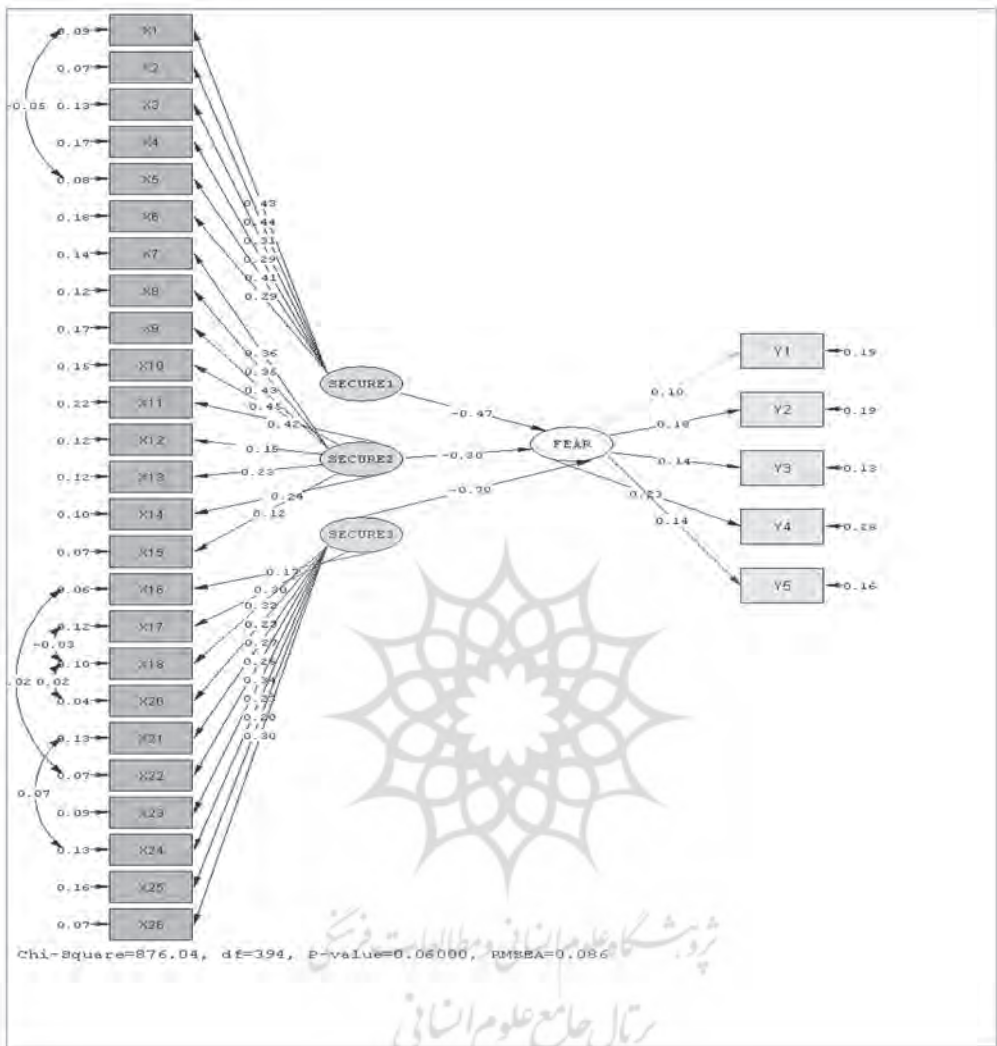
برازندگی خوبی داشته باشند، کمتر از ۰/۰۵ می باشد.

مقادیر بالاتر از آن تا ۰/۰۸ نشان دهنده خطاهای معقولی برای تقریب در جامعه است.

مدل‌های که RMSEA آنها از ۰/۱۰ بیشتر باشد، برازش ضعیفی دارد.

هیو و بتلر (۱۹۹۹) به عنوان نقطه برش برازندگی خوب مدل، مقدار کوچک تر یا مساوی ۰/۰۶ را پیشنهاد کرده‌اند. (هومن، ۱۳۸۴: ۲۴۵) در نهایت اینکه در این مقاله شاخص مقدار ریشه میانگین مجذور برآورد خطای تقریب با توجه به دلایل و ادله فوق مبنای ارزیابی میزان برازش بوده و براین اساس مدل‌ها و معرف‌های متغیرها ارزیابی شده است.

با استفاده از این مزیت الگوسازی ساختاری در پایان سعی شده است تا ارتباط علی متغیرهای مکنون با یکدیگر و روابط هر یک از آنها با معرف‌های مربوط شان (متغیرهای آشکار) بررسی شود. قالب زیر برای تفسیر خروجی معادلات ساختاری متغیرها قابل استفاده و تحلیل است. بر اساس استدلال‌های مطرح شده در ابتدای الگوی‌های معادلات ساختاری مبنای تصمیم‌گیری در باره صحت و سقم فرضیه‌های مطرح در این شیوه تحلیل داده از طریق شاخص صورت گرفته و استنتاج شده است.

نمودار ۱: ارزیابی مدل پژوهش: ارتباط بین متغیرهای آشکار و مکنون، ضرایب مسیر و بارهای عاملی

توضیح مفهومی اعداد نوشته شده بر روی خطوط متغیرهای مکنون مستقل و وابسته در واقع ضرایب بتا حاصل از معادله رگرسیون میان متغیرها یا همان ضرایب مسیر می باشد که حامل معنای سهم نسبی هر متغیر مستقل بر وابسته را نشان می دهند. اعداد نوشته شده بر روی خطوط متغیرهای آشکار مستقل و وابسته در واقع بارهای عاملی هستند که واجد این معنا هستند که قدرت اندازه گیری هر متغیر آشکار چه مقدار می باشد. جهت اطمینان از برقراری پیش فرض های تحلیل آماری بر اساس نتایج t و P ضرایب مسیر، کلیه روابط فوق معنادار می باشد؛ به گونه ای که مقدار t کلیه مسیرها از $1/96$ بزرگ تر بوده و مقدار P نیز کوچک تر از $0/05$ می باشد.

بر اساس توضیحات فوق نتایج زیر را می توان استنباط کرد:

همان طور که نمودار فوق نشان می دهد ضریب استاندارد مسیر میان متغیرهای مستقل و وابسته، میزان تاثیر بعد اول ویژگی های پنداشتی احساس امنیت و ویژگی های پیوند محله ای و ویژگی های محیطی احساس امنیت بر احساس ترس از جرم به ترتیب ۰/۴۷، ۰/۳۰ و ۰/۷۰ می باشد و با توجه به این مقدار و شدت رابطه ها واجد این معنا هستند که هرچه نمرات ویژگی های پنداشتی احساس امنیت و ویژگی های پیوند محله ای و ویژگی های محیطی احساس امنیت بیشتر، آنگاه نمره احساس ترس کمتر شده است. لذا با این تفسیر می توان انتظار داشت که اگر ویژگی های پنداشتی احساس امنیت و ویژگی های پیوند محله ای و ویژگی های محیطی احساس امنیت ارتقا یابد، از میزان احساس ترس به طور قابل ملاحظه ای کاسته خواهد شد و در این راستا شاخص های برازش مدل نشان می دهد که مدل از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است.

جدول ۷: شاخص های برازش مدل معادلات ساختاری

RMSEA	CFI	TLI	GFI	AGFI
۰/۰۸۶	۰/۹۵	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۹۲

جدول ۷ شاخص های برازش مدل معادلات ساختاری را نشان می دهد. همان گونه که مشاهده می شود شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI) و شاخص برازش تطبیقی (CFI) بالاتر از ۰/۹۰ است و شاخص ریشه میانگین مجذورات خطاهای برآورد در مجموع نشان می دهد مدل با داده ها انطباق قابل قبولی دارد و قابل پذیرش است.

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق نشان داد که در جامعه ایرانی نیز دختران و زنان جوان بیشتر از زنان سالمند دچار احساس ترس بوده اند و به علاوه نسبت به تعرض جنسی احساس ترس از جرم بیشتری داشته اند. یافته های این پژوهش حاکی از آن است که تحصیلات، درآمد و وضع اشتغال با میزان احساس ترس رابطه معنی داری داشته اند؛ یعنی در بین زنان جوان دارای درآمد، شاغل و صاحب تحصیلات بالاتر میزان احساس ترس نیز کم تر بوده است. در واقع، جرائم و مخاطرات شهری در محلات نیز رو به گسترش نهاده است و تأثیری بر میزان احساس ترس نهاده که پیوند محله ای نمی تواند سبب کاهش آن شود. نکته جالب آن که چنین گسترشی حداقل در ذهنیت زنان جوان تأیید شده است؛ یعنی بین ارزیابی زنان جوان از میزان جرائم در جامعه و میزان احساس ترس از جرم آنان رابطه معنی داری وجود داشته است. به عبارتی، زنان جوانی که میزان گسترش جرائم در جامعه را در حد بالایی دانسته اند، احساس ترس بیشتری نیز داشته اند. در بین زنان جوانی که قبلاً قربانی جرائمی شده و آسیب دیده اند، میزان احساس ترس بسیار بالاتر از زنان جوانی بوده است که فاقد تجربه آسیب

دیدگی و مواجهه با مجرمان بوده‌اند. همچنین میزان احساس ترس در بین زنان جوان ساکن در محلات فاقد امکانات و ظواهر شهری نظیر نور کافی، باریکی کوچه‌ها و خیابان‌ها، وجود بناهای متروکه و فرسوده خالی از سکنه به مراتب بیشتر از زنان جوانی بوده است که از امکانات شهری و محلات مطلوب تری برخوردار بوده‌اند.

پیشنهادها

نتایج فرضیه اول پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های پنداشتی احساس امنیت زنان جوان شهر تنکابن با میزان احساس ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد. از آنجا که روند جرم در سال‌های اخیر در سطح شهر تنکابن رو به فزونی نهاده، پیشنهاد می‌شود نهادهای مسئول از جمله سازمان‌های انتظامی با جدیت به این امر توجه داشته باشند و نهایت توانایی و عملکرد خود را در این راه برای احساس امنیت شهر به خصوص برای زنان جوان به کار گیرند.

نتایج فرضیه دوم پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های پیوند محله‌ای زنان جوان شهر تنکابن با میزان احساس ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد. لذا پیشنهاد می‌شود دلبستگی عاطفی به عنوان عنصر اساسی همبستگی اجتماعی و عامل اصلی کنترل منطقه‌ای مورد توجه قرار گیرد، چرا که احساس تعلق خاطر به اجتماع باعث می‌شود تا افراد احساس کنند که تحت کنترل اجتماع شان قرار دارند و اجتماع به فکر آنان است. در واقع، احساس برخورداری از پشتیبان باعث می‌شود که محله شان را امن‌تر از آن چیزی فرض می‌کنند که در واقعیت هست.

نتایج فرضیه سوم پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های محیطی احساس امنیت زنان جوان شهر تنکابن با میزان احساس ترس از جرم در فضاهای عمومی شهری رابطه وجود دارد. لذا پیشنهاد می‌گردد که در طراحی فضاهای، به امکان دیدن و دیده شدن بیشتر در آن‌ها و امکان کمتر برای فرار که پتانسیل ضعیف تری را برای فعالیت مجرمانه فراهم می‌آورد، توجه گردد. به عنوان مثال، وجود نرده‌ها و پرچین‌ها می‌تواند به عنوان موانع فیزیکی تلقی شود و نشانه‌های دیده بان محله‌ای حاکی از نظارت مردم بر همدیگر و مواظبت از یکدیگر باشد.

پیشنهادات مبتنی بر تجارب تحقیق

- در بحث سرقت یا کیف قاپی بیشتر با سارقان گفتگو می‌شود تا قربانیان. به نظر می‌رسد که تلویزیون می‌تواند برخورد فعالانه تری با موضوع داشته باشد. این رسانه همان گونه که تیزرهای تبلیغی مربوط به رانندگی را پخش می‌نماید می‌تواند نکات ایمنی و حفاظتی مربوط به زنان جوان را در زندگی شهری و فضاهای عمومی نشان دهد.
- نکته دیگر معابر عمومی شهر است. در بسیاری از خیابان‌ها شاهدیم که یا پیاده رویی وجود ندارد یا با عرض یک متر معبری در نظر گرفته شده است. عبور زنان جوان از این دست خیابان‌ها اضطراب‌زا و ایجاد کننده احساس ترس از جرم است، چرا که با معضل کیف قاپی یا دست درازی مواجه می‌شوند. لازم است تا در شهرسازی چنین مشکلاتی ملاحظه شود- در واقع شهرسازی باید نگاهی جامع به همه اقدار و

گروه‌های اجتماعی داشته باشد.

- بیشتر زنان جوان اخبار مربوط به حوادث، جرم و جنایت را از تلویزیون می‌گیرند. لذا سیاست گذاری‌های آموزشی، فرهنگی و اطلاع رسانی درباره جرائم شهری و تدابیر مربوط به محافظت زنان جوان در برابر این جرائم باید با تکیه بر این رسانه جمعی ارائه شود.
- مسئله مهم دیگر، وضعیت یا ویژگی‌های محیطی فیزیکی محلات است. هم اکنون پروژه‌های نیمه‌کاره شهری و ساختمان‌های متروکه و فرسوده یکی از معضلات شهر تنکابن است. با مرور اخبار حوادث در می‌یابیم که جرائم بسیاری نظیر کودک آزاری و تجاوز جنسی در همین ساختمان‌ها یا مکان‌ها انجام می‌شود. لذا احساس ترس از جرم زنان جوان از این موارد طبیعی است. لازم است تا از این بعد، حل این معضلات در دستور کار شهرداری‌ها قرار گیرد.
- زنان جوان به دلیل جنسیت خود در معابر عمومی متلک می‌شنوند. وقتی منتظر تاکسی هستند، سایر رانندگان مزاحم آنان می‌شوند یا به هنگام رانندگی حرکات ناشایستی از مردان می‌بینند و غیره. حل چنین معضلاتی نیازمند فعالیتی سیستماتیک و سازمانی است. هم اکنون همه سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها دارای واحد امور بانوان هستند. هر سازمانی می‌تواند نکات ایمنی مربوط به این امور را چاپ و به اطلاع زنان جوان سازمان متبوع خود برساند- همان گونه که درباره زلزله چنین بروشورهایی چاپ شده است.

منابع

- احمدی، حبیب؛ سروش، مریم و افراسیابی، حسین. (۱۳۸۸). «ترس در مناطق جرم خیز شهر شیراز». جامعه شناسی کاربردی. دوره ۲۰، شماره ۲، صص ۶۵-۸۰.
- احمدی، حبیب و همکاران. (۱۳۸۶). «بررسی رابطه بین مشارکت مردمی و احساس احساس امنیت اجتماعی». فصلنامه توسعه انسانی دانشگاه چمران اهواز. شماره چهارم.
- افشانی، سیدعلیرضا. (۱۳۸۷). آموزش کاربرد SPSS در علوم اجتماعی و رفتاری. چاپ اول، یزد: انتشارات دانشگاه یزد
- افتخاری، اصغر. (۱۳۸۱). «ساختار و تأویل احساس امنیت». فصلنامه مطالعات راهبردی. سال پنجم، شماره ۱.
- افتخاری، علی اصغر (۱۳۸۱). مجموعه مقالات همایش رسانه‌ای ثبات سیاسی تهران. پژوهشکده راهبردی مطالعات سیاس.
- بزی، خدارحم و رضایی، بیت‌اله. (۱۳۹۱). «بررسی ساختارهای شهری مطلوب زنان با تأکید بر امنیت در شهر زابل». مجله آمایش جغرافیایی فضا. سال دوم، شماره پنجم.
- بیات، بهرام. (۱۳۸۷). «تبیین جامعه‌شناختی احساس امنیت در بین شهروندان تهرانی (با تأکید بر نقش پرداخت رسانه‌ای و سرمایه اجتماعی)». سالنامه علوم اجتماعی. شماره ۱۶، ص ۱.
- بلندیان، غلامحسین. (۱۳۷۹). «احساس امنیت زیربنای توسعه متوازن». نشریه احساس امنیت.
- پور موسوی، سید موسی. (۱۳۹۰). «تأثیر بلند مرتبه سازی بر میزان جرائم شهری (مطالعه موردی: مناطق ۲۲ گانه شهر تهران)». فصلنامه پژوهش‌های جغرافیایی انسانی. شماره ۷۷.
- تازیکی، طلعت. (۱۳۹۲). «عوامل مؤثر بر افزایش احساس امنیت زنان در پارک‌های شهر (مطالعه موردی: زنان ۵۰-۱۸ سال شهرستان بجنورد)». فصلنامه دانش انتظامی خراسان شمالی، دوره ۱، شماره اول.
- حاتمی نژاد، حسین؛ منصور، بابر و فعلی، محمد. (۱۳۹۳). «تبیین نقش فضاهای شهری در پیشگیری از وقوع جرم و ایجاد احساس امنیت». مجله سپهر. دوره بیست و دوم، شماره هشتاد و هفتم.
- حافظ نیا، محمدرضا. (۱۳۸۷). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: انتشارات سمت
- دواس، دی. ای. (۱۳۷۶). پیمایش در تحقیقات اجتماعی. هوشنگ نابیی. تهران: نشر نی
- رفیعیان، مجتبی و خدایی، زهرا. (۱۳۸۸). «بررسی شاخص‌ها و معیارهای مؤثر بر رضایتمندی شهروندان از فضاهای عمومی شهری». نشریه راهبرد. دوره ۱۸، شماره ۵۳.
- زیاری، کرامت‌اله؛ مهدیان، علی و مهدیان بهنمیری، معصومه. (۱۳۹۲). «تحلیلی بر احساس امنیت فضاهای عمومی شهری». مجله آمایش جغرافیایی فضا. دوره ۳، شماره ۷، صص ۲۵-۵۱.
- زیاری، کرامت‌اله؛ مهدیان، علی و بهنمیری، معصومه. (۱۳۹۲). «تحلیلی بر احساس امنیت فضاهای عمومی شهر (مطالعه موردی: پارک‌های مناطق چهارگانه شهرداری قم)». مجله آمایش جغرافیایی فضا. سال سوم، شماره هفتم، صص ۲۵-۵۰.
- ساروخانی، باقر. (۱۳۸۵). روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی. جلد اول، تهران: انتشارات سمت
- سراج زاده، سیدحسین و گیلانی، اشرف. (۱۳۸۸). «بی‌سازمانی اجتماعی و ترس (مطالعه مقایسه‌ای مناطق ۳ و ۱۲ شهر تهران)». رفاه اجتماعی. دوره ۹، شماره ۳۴، صص ۲۴-۲۲۳.

- سرمد، زهره؛ بازگان، عباس و حجازی، الهه. (۱۳۷۶). روش های تحقیق در علوم رفتاری. تهران: انتشارات آگاه
- سیدزاده ثانی، سیدمهدی. (۱۳۸۷). «ترس از بزه دیدگی مکرر». مجموعه مقالات نخستین همایش پیشگیری از جرم: پیشگیری از تکرار جرم و بزه دیدگی، دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری ناجا.
- سیف، علی اکبر. (۱۳۸۷). روش تهیه پژوهش نامه در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: نشر دوران
- شاهپوندی، احمد؛ ریسی انانی، رضا و سلطانی، مرضیه. (۱۳۸۹). «بررسی عوامل مؤثر بر ارتکاب نوع جرم زنان در شهر اصفهان». فصلنامه نظم و امنیت اجتماعی. شماره اول، سال سوم.
- صادقی؛ فسایی، سهیلا و میرحسینی، زهرا. (۱۳۸۸). «تحلیل جامعه شناختی ترس در میان زنان شهر تهران». نامه علوم اجتماعی. دوره ۱۷، شماره ۳۶.
- صادقی، حسین؛ شقاقی، وحید و اصغرپور، حسین. (۱۳۸۳). «تحلیل عوامل اقتصادی اثرگذار بر جرم در ایران». مجله تحقیقات اقتصادی. شماره ۶۸.
- صادقی، نگین؛ ذبیحی، حسین و لاریمیان، تایماز. (۱۳۹۴). «پیش بینی پتانسیل جرم خیزی نقاط از طریق تحلیل کیفیات محیط شهری (نمونه موردی مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان)». مطالعات و پژوهش های شهری و منطقه ای. شماره ۲۴، صص ۸۶-۶۵.
- صفری شالی، رضا. (۱۳۸۸). راهنمایی تدوین طرح تحقیق (پروپوزال نویسی). قم: انتشارات جامعه و فرهنگ
- عبداللهی، افشین و یوسفی، مهدی. (۱۳۹۱). «ترس و واکنش در برابر آن». مجله کارآگاه. دوره دوم، سال پنجم، شماره ۲۰.
- علیخواه، فردین و نجیبی، ربیعی. (۱۳۸۵). «زنان و ترس در فضاهای شهری». رفاه اجتماعی. سال ششم، شماره ۲۲، صص ۱۳۱-۱۰۹.
- طاهرخانی، حبیب اله. (۱۳۸۱). «طراحی شهری: فضاهای قابل دفاع شهری». مدیریت شهری. شماره ۹.
- فرجیها، محمد. (۱۳۸۵). «بازتاب رسانه ای جرم». رفاه اجتماعی. سال ششم، شماره ۲۲.
- قالبیاف، محمد باقر؛ انصاری زاده، سلمان و پرهیز، فریاد. (۱۳۸۹). «بررسی و تحلیل نقش کانون های جرم خیز در وقوع جرائم شهری». فصلنامه شهرداریها. سال یازدهم، شماره ۱۰۰.
- کامران، فریدون؛ عبادتی و نظرلو، سمیه. (۱۳۸۹). «بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر احساس آرامش و احساس امنیت اجتماعی زنان دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جامعه شناسی دانشگاه های شهر تهران». فصلنامه پژوهش اجتماعی. ۶ (۳).
- کاظمی، سیدمهدی؛ رفیعیان، موسی؛ قسمی شاه، مجتبی و گلدی، علی. (۱۳۹۳). «عوامل موثر بر بهبود احساس امنیت محلات شهری (مطالعه موردی: محله جنت آباد شمالی شهر تهران)». فصلنامه فضای جغرافیایی. شماره ۴۵، سال چهاردهم، صص ۱۴۷-۱۲۹.
- کلانتری، محسن؛ قزلباش، سمیه و یغمایی، بامشاد. (۱۳۸۹). «بررسی جغرافیایی کانون های جرم خیز شهر زنجان». پژوهش های جغرافیای انسانی. شماره ۷۴.
- کی نیا، مهدی. (۱۳۶۹). مبانی جرم شناسی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- لطفی، صدیقه؛ بردی آنامرادنژاد، رحیم و ساسانی پور، محمد. (۱۳۹۳). «بررسی احساس امنیت در فضاهای عمومی (مطالعه موردی: کلانشهر شیراز)». پژوهش و برنامه ریزی شهری. دوره ۵، شماره ۱۹، صص ۵۶-۳۹.

- ماندال، رابرت. (۱۳۷۹). **چهره متغیر احساس امنیت ملی**. تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی
- مدنی پور، علی. (۱۳۷۹). **طراحی فضای شهری**. فرهاد مرتضایی. تهران: انتشارات شرکت پردازش و برنامه ریزی شهری
- مساواتی آذر، مجید. (۱۳۷۴). **آسیب شناسی اجتماعی ایران (جامعه شناسی انحرافات)**. تبریز: انتشارات نوبل
- معتمدی، مهدی. (۱۳۸۰). **حمایت از زنان در برابر خشونت سیاست جنایی انگلستان**. تهران: برگ زیتون
- مفاخری، صباح الدین. (۱۳۹۳). **«ترس زنان در فضاهای شهری؛ شناخت عوامل، تأثیرات و راهکارها»**. کنفرانس ملی شهرسازی، مدیریت شهری و توسعه پایدار، تهران.
- موسی کاظمی، سیدمهدی؛ رفیعیان، مجتبی و قسمی شاه گلدی، علی. (۱۳۹۳). **«عوامل موثر بر بهبود امنیت محلات شهری؛ مورد مطالعه: محله جنت آباد شمالی شهر تهران»**. فضای جغرافیایی. دوره ۱۴، شماره ۴۵، صص ۱۴۷-۱۲۹.
- موحد، مجید و همت، صغری. (۱۳۹۲). **«مطالعه عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با احساس امنیت اجتماعی زنان»**. فصل نامه زن و جامعه. سال ۴ (شماره ۲): صص ۸۳-۵۵.
- موذن جامی، محمدهادی. (۱۳۷۸). **«مقدمه‌ای بر احساس امنیت و مولفه‌های آن»**. فصلنامه دانش انتظامی.
- نبوی، عبدالحسین و حبیب‌شاه، فرات. (۱۳۹۴). **«بررسی برخی عوامل اجتماعی موثر بر ترس و پیامدهای آن (مورد مطالعه: شهروندان ۱۸ سال و بالاتر اهواز)»**. مطالعات علوم اجتماعی ایران. دوره ۱۲، شماره ۴۴، صص ۱۲۸-۱۱۲.
- نجفی ابرنآبادی، علی حسین. (۱۳۸۸). **کیفرشناسی نو جرم شناسی نو (درآمدی بر سیاست جنایی مدیریتی خطرمدار)**. تازه‌های علوم جنایی. تهران: میزان
- نوروژی، فیض اله و فولادی سپهر، سارا. (۱۳۸۸). **«بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان ۱۵-۲۹ ساله شهر تهران و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن»**. فصلنامه راهبرد. سال هجدهم، شماره ۵۳.
- وارسته فر، افسانه؛ هاشمی داران، حسن و رفیعی، نرگس. (۱۳۹۰). **«بررسی دلایل ارتکاب جرم در زنان و دختران مراجعه کننده به مراکز اورژانس اجتماعی شهرستان شهرکرد (۱۵ تا ۴۵ ساله- سال ۱۳۸۸)»**. پژوهش اجتماعی. دوره ۴، شماره ۱۰، صص ۶۲-۳۵.
- Foster, S. Knuiman, M. Villanueva, K. Wood, L. Christian, H. Giles-Corti, B. (2014). **“Does walkable neighbourhood design influence the association between objective crime and walking?”** International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity, 11:100.
- Paul, E; Rachel, A; Leanne, M; Ben, C. (2014). **“Crime Prevention Through Environmental Design in the United Arab Emirates: A Suitable Case for Reorientation?”** Built Environment, Volume 39, Number 1, March) 2014(, pp. 113-92.
- Schneider, R, H. Kitchen, T. (2014). **“Putting Crime Prevention Through Environmental Design into Practice via Planning Systems: A Comparison of Experience in the US and UK, Built Environment?”** Volume 39, Number 1, pp. 30-9.
- Stanko, E. (2003). **“The Case of Fearful Woman: Gender, Personal Safety and fear of Crime”** Woman and Criminal Justice, 4.